

KUTSESTANDARD

Rakendusarhitekt, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse kutsetegevust ning esitatakse kompetentsusnõuded ehk töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit.

Kutsestandardi kasutusala

- 1) Tööturu nõudmistele vastavate õppekavade ja koolitusprogrammide koostamine
- 2) Inimeste kompetentsuse hindamine, sh enesehindamine ja vastavushindamine kutse andmisel
- 3) Ametite kirjeldamine ja tutvustamine
- 4) Inimese karjääri planeerimine ja aluse loomine elukestvaks õppeks
- 5) Koolitusvajaduste väljaselgitamine ning koolituse planeerimine
- 6) Ametijuhendite koostamine ja töötajate värbamine
- 7) Kutsete ja kvalifikatsioonide võrdlemine.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Rakendusarhitekt, tase 6	6

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Arhitektuurne projekteerimine, ehituste kvaliteet, nende harmooniline sulandumine ümbruskonda, austus loodus- ja linnamaastiku ning riikliku ja eraõigusliku pärandi vastu on avaliku huvi objektiks. Rakendusarhitekti töö eesmärgiks on osaleda ruumilise terviklahenduse väljatöötamises, ühendades projekteeritavate ehitiste tehnilise toimivuse kunstiliste ja ökonoomiliste lahendustega.

Rakendusarhitekt on rakenduskõrgkooli või sellega võrreldava õppeasutuse rakendusarhitektiõppe lõpetanud isik. Oma töös lähtub rakendusarhitekt heast planeerimis-, projekteerimis- ja ehitustavast.

Rakendusarhitekt, tase 6 on spetsialist, kes on võimeline volitatud arhitekti juhendamisel osalema maa-alade, linnade ja asulate ruumiliste planeeringute ja ehitusprojektide koostamisel. Arhitekti kutsealal on lisaks Rakendusarhitekt, tase 6-le järgmised kutsed:

Diplomeeritud arhitekt, tase 7 on spetsialist, kes koostab volitatud arhitekti juhendamisel planeeringute erinevate liikide ning ehitiste ehitusprojektide arhitektuurset osa ja arhitektuurseid terviklahendusi.

Volitatud arhitekt, tase 7 on spetsialist, kes on võimeline iseseisvalt ja omal vastutusel koostama, hindama ja juhtima maa-alade, linnade ja asulate ruumiliste planeeringute ja ehitusprojektide arhitektuurseid terviklahendusi ning hindama ehitatud keskkonda.

Volitatud arhitekt on võimeline andma tavapäraseid eksperthinnanguid oma erialal ja osalema kohalike arhitektuurivõistluste žüriides.

Volitatud arhitekt on võimeline töötama riigi ja kohalike omavalitsuste asutustes juhtiva arhitektina.

Volitatud arhitekt-ekspert, tase 8 on tippspetsialist, kellel on doktorikraad või muu sellega võrreldav akadeemiline kraad või on ta rahvusvaheliselt tunnustatud loovisik, kes on võimeline iseseisvalt ja omal vastutusel koostama, hindama ja juhtima maa-alade, linnade ja asulate ruumiliste planeeringute ja ehitusprojektide arhitektuurseid terviklahendusi ning hindama ehitatud keskkonda.

Volitatud arhitekt-ekspert tase 8 on võimeline andma keerulisemaid eksperthinnanguid oma erialal ja osalema rahvusvaheliste arhitektuurivõistluste žüriides. On võimeline töötama riigi ja kohalike omavalitsuste asutustes vastava ala tippasjatundjana.

A.2 Tööosad

A.2.1 Planeeringu arhitektuurse osa koostamine erinevates planeeringu liikides

A.2.2 Ehitusprojektide arhitektuurse osa, sh välis- ja siseruumi terviklahenduse koostamine selle kõigis staadiumites

A.2.3 Töötamine kohalikes omavalitsustes ja riigiasutustes

A.2.4 Büroo tegevuse juhtimine

A.3 Töö keskkond ja eripära

Arhitekt töötab valdavalt arhitektibüroos. Võib töötada ka ametiasutustes, välitingimustes objektil ja mujal.

Ehitusobjektile tuleb järgida ohutusnõudeid,

siseruumides kehtivad üldised bürooruumidele esitatavad tervisekaitsenõuded.

Töö on loominguline, periooditi võib olla vaimselt pingeline. Töökoormus võib jaotuda ebaühtlaselt.

A.4 Töövahendid

Rakendusarhitekt kasutab oma töös tavapäraseid bürootöövahendeid, erinevaid kommunikatsioonitehnikaid, kontori- ja projekteerimistarkvara ning maketeerimisvahendeid.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Rakendusarhitektitöös on olulised järgmised isikuomadused:

Koostöövõime, suhtlemisoskus ja pingetaluvus, loogiline mõtlemine ja üldistusvõime, täpsus ja korrektsus, ruumitaju ning ruumi ettekujutamise ja komponeerimise võime, loominguline mõtlemine, õpivõime ja arenemisvõime.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Rakendusarhitekt on rakendusarhitektuuri õppekava läbinud spetsialist.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Rakendusarhitekt, ehitusarhitekt, arhitekti abi, arhitekt-assistent, arhitekt-tehnik, projekteerija.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Selle kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1 – B.2.4 tõendamine.

Kompetentside hindamismeetodiks on dokumentaalne tõestamine ja portfoolio, vajadusel intervjuu ja/või eksperthinnang.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Planeeringu arhitektuurse osa koostamine erinevates planeeringu liikides	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Osaleb planeeringu lähteolukorra analüüsimisel ning vastutava arhitekti antud piiratud mahuga ülesannete lahendamisel, arvestades ruumilise, majandusliku, sotsiaalse, loodusliku, ajaloolise, kultuurilise jm keskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi. 2. Koostab lähteseisukohtade alusel ja vastutava arhitekti juhendamisel planeeringute eskiis- ja eskiisi osalahendusi, leides funktsionaalselt, tehniliselt, esteetiliselt ja majanduslikult tasakaalustatud lahendusi, mis on kvaliteetse keskkonna aluseks. 3. Vormistab planeeringu ruumilise lahenduse graafilise, tekstilise ja illustratiivse osa selgelt, loetavalt ja arusaadavalt, kasutades selleks sobivaid tehnilisi vahendeid. Dokumentide vormistamisel kasutab korrektset eesti keelt ja erialast terminoloogiat. 4. Selgitab ja põhjendab planeeringu osalahendusi ja vastab üleskerkinud küsimustele mõistatavalt. Hindamismeetod(id): dokumentaalne tõestamine ja portfoolio, vajadusel intervjuu ja/või eksperthinnang.	

B.2.2 Ehitusprojektide arhitektuurse osa, sh välis- ja siseruumi terviklahenduse koostamine selle kõigis staadiumites	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Selgitab välja kasutajate vajadustest ning võimalustest tulenevaid lähtetingimusi ja koostab ehitiste (ruumi)programmi. 2. Koostab lähteülesande alusel ja vastutava arhitekti juhendamisel erinevaid ruumilisi visioone ning ehitise või ehitise osade eskiislahendusi, leides funktsionaalselt, konstruktiivselt ja tehniliselt toimiva, esteetiliselt ja majanduslikult tasakaalustatud jätkusuutliku lahenduse. 3. Koostab vastutava arhitekti juhendamisel ja eskiisist lähtudes ehitusprojekti eel-, põhi- ja tööprojekti arhitektuursed lahendused standardis ettenähtud mahus ning vastastikuses koostöös teiste ehitusprojekti osadega. 4. Vormistab projektdokumentatsiooni graafilise, tekstilise ja illustratiivse osa. Vormistab dokumentatsiooni selgelt, loetavalt ja arusaadavalt, kasutades selleks sobivaid tehnilisi vahendeid. Dokumentide vormistamisel kasutab korrektset eesti keelt ja erialast terminoloogiat. 5. Koostab arhitektuursete elementide ja toodete hooldus- ning kasutusjuhendid, arvestades toodete ja materjalide tootja juhendeid ning neile kehtestatud nõudeid. 6. Teostab vajadusel vastutava arhitekti juhendamisel autoriõiguse tagamiseks ja kaitseks autorijärelevalvet projekti ja objekti üle ning kontrollib ehitise vastavust projektdokumentatsioonile. Vajadusel täpsustab ja täiendab ehitusprojekti ehitusprotsessi käigus. Koostab arhitektuursete elementide hooldus- ja kasutusjuhendid. Hindamismeetod(id): dokumentaalne tõestamine ja portfoolio, vajadusel intervjuu ja/või eksperthinnang.	
B.2.3 Töötamine kohalikes omavalitsustes ja riigiasutustes	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Töötab riigi ja kohalike omavalitsuste asutustes arhitekti abina. Haldab ja analüüsib dokumentatsiooni ja teeb sellest tulenevalt ettepanekuid (näiteks võrdleb eriliigiliste planeeringute ja projektide mõõdetavaid suurusid ning kontrollib vastavust õigusaktidele ja standarditele jm). 2. Valmistab arhitekti abina ette ja vormistab arusaadavalt ja korrektselt vajalikud dokumendid, sh joonised, väljendades asutuse seisukohti. Hindamismeetod(id): dokumentaalne tõestamine ja portfoolio, vajadusel intervjuu ja/või eksperthinnang.	
B.2.4 Büroo tegevuse juhtimine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Planeerib ja korraldab arhitektibüroo tööd, luues loominguks sobiva töökeskkonna ja tagades arhitekti tööks vajalikud töövahendid. Kujundab büroo töötajatest koostöövalmis meeskonna. 2. Haldab ja arendab lepingulisi suhteid, tagades büroo majandusliku võimekuse, järgides õiguslikku keskkonda ja arhitekti kutse-eetikat. Hindamismeetod(id): dokumentaalne tõestamine ja portfoolio, vajadusel intervjuu ja/või eksperthinnang.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.5 Rakendusarhitekt, tase 6 kutset läbiv kompetents	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Koostab vastutava arhitekti juhendamisel terviklikke ja tasakaalustatud ruumilisi lahendusi, seostades nende esteetilise ja tehnilise kvaliteedi loodus- ja ehitatud keskkonna väärtustega ning kultuurilise ja ajaloolise kontekstiga. 2. Mõistab inimese suhet ehitatava keskkonnaga ja ehitatava keskkonna suhet olemasoleva keskkonnaga, arvestades ehitiste ja nende vahelise ruumi vastavust inimese vajadustele ning kooskõla loodusega. 3. Mõistab ruumilist planeerimist, ehituslikku projekteerimist, ehitamist ja ehitiste kasutamist kui ühtset protsessi, mis on eelduseks kvaliteetse ehitatud keskkonna loomisele. 4. Mõistab ja rakendab alusuuringutest tulenevaid piiranguid ja tingimusi. 5. Mõistab funktsionaalseid seoseid ruumilises planeerimises ja arhitektuurses projekteerimises; 6. Tunneb ja rakendab erinevaid konstruktiivseid, tehnilisi ja tehnoloogilisi teadmisi tasemel, mis võimaldab neid kriitiliselt hinnata ja teha asjakohaseid valikuid.	

7. Arvestab ehitatava keskkonna kasutajate vajadusi, ühildades neid võimaluste ja piirangutega ning jätkusuutliku arengu põhimõtetega.
8. Kasutab planeerimis- ja projekteerimisprotsessis enam levinud kommunikatsioonitehnoloogiaid ja -meediasid.
9. Mõistab arhitektikutse ja -eetika ning arhitekti ühiskondliku rolli olemust, arvestab sotsiaalsete teguritega ja järgib oma tegevuses kutse-eetika nõudeid.
10. On valmis aktiivselt osalema kodanikuühiskonnas ning suhtub sallivalt hoiakute ja väärtuste mitmekesisusse.
11. Osaleb meeskonnatöös, suhtub austusega kolleegidesse ja tunneb töökultuuri.
- Mõistab ja rakendab ressursi- ja energiatõhususe ning säästva arengu põhimõtteid ehitatavas keskkonnas.
12. Kasutab oma töös eesti keelt tasemel vähemalt B2.

Teadmised:

1. Arhitektuuri ning sellega seotud kunstiliikide, kultuuri ja teaduste ajaloo ja teooriate alused.
2. Ruumilise planeerimise ja linnaehituse ning sise- ja maastikuarhitektuuri alused.
3. Ruumikompositsiooni alused.
4. Ehitiste tüpoloogia.
5. Arhitektuuriga seotud reaal- ja ehitusteaduste alused.
6. Ehitustehnika ja - tehnoloogia alused.
7. Ehitus- ja viimistlusmaterjalid.
8. Ehitusfüüsika ning energiatõhusus.
9. Planeerimist ja ehitiste projekteerimist reguleerivad ning teised valdkonnaga seonduvad õigusaktid.
10. Majandus- ja ettevõtluskeskkond ning nende üldised arengusuunad.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-14032013-03/2k
2. Kutsestandardi koostajad	Ilmar Heinsoo, Eesti Arhitektide Liit, Arhitekti- ja Inseneribüroo ARX OÜ Tõnu Laigu, Eesti Arhitektide Liit, QP Arhitektid Andres Levald, Eesti Arhitektide Liit, E-Konsult OÜ Hindrek Kesler, Tallinna Tehnikakõrgkool, Arhitektuuribüroo Zero OÜ Joel Kopli, Tallinna Tehnikakõrgkool, Arhitektuuribüroo PLUS OÜ Nele Nutt, Eesti Maastikuarhitektide Liit Toomas Paaver, Eesti Arhitektide Liit, Paik Arhitektid OÜ Margus Sarmet, Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeerium Jüri Soolep, Eesti Kunstiakadeemia Kai Süda, Tallinna Tehnikakõrgkool, KARISMA arhitektid OÜ
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	14
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	14.03.2013
6. Kutsestandard kehtib kuni	13.03.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	2
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2161 Ehitusarhitektid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Applied Architect, level 6

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

Soome keeles	Rakennusarkkitehti
C.3 Lisad	
Lisa 1 Tööosad ja tööülesanded	
Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused	
Lisa 3 Keelte oskustasemete kirjeldused	